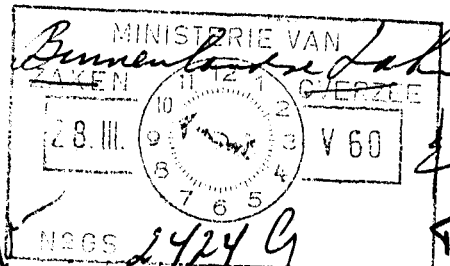

11954

GOUVERNEUR
VAN
NEDERLANDS NIEUW-GUINEA

Hollandia, 17 maart 1960

Afschrift gevoegd in doss. G11954

No. P 9381 ZEER GEHEIM/PERSOONLIJK

Onderwerp: onrust onder
Ned. bevolkingsgroep

Bijl. : -2-

Handwritten notes:
Kron Buisje 2/8/4
Lms

Aan:
Zijne Excellentie
de Staatssecretaris van Binnenlandse
Zaken
Directie Nederlands-Nieuw-Guinea
Plein 1
's-Gravenhage

Handwritten notes:
dov 27/2
Platteel 3 i.
95 2075
of aft.

Handwritten note:
tydens de
begeerte behandeld

In verband met mijn bericht langs andere weg omtrent de gevoelens van onveiligheid en onzekerheid onder de Nederlandse inwoners van dit gebiedsdeel, heb ik de eer U hierbij aan te bieden een heden door mij ontvangen brief van de Resident van West Nieuw-Guinea, met bijlage, over het onderwerp "Onrust onder Indische Nederlanders te Manokwari".

Meer nog dan mij zulks tot dusverre bleek komt er bij het gevoel van onveiligheid tegenover de Indonesische bedreiging, het gevoel van onzekerheid naar voren door de in het verschiets liggende politieke ontwikkeling hier te lande.

Duidelijke uitspraken van Regeringswege en prompt genomen maatregelen zullen slechts in staat zijn dit tij te keren.

Twee aspecten beheersende de gehele situatie.

①

Het eerste is de beveiliging tegen agressie waaromtrent ik U richtlijnen voor de voorlichting vroeg bij mijn hogerbedoeld bericht langs veilige weg van 27 februari j.l.

②

Het tweede is de onzekerheid als gevolg van het ongewisser worden der vooruitzichten nu een interne politieke ontwikkeling zich gaat aftekenen.

Terloops moge ik er in dit verband op wijzen, dat laatstbedoelde gevoelens ook in T.P.N.G. sterk beginnen te leven, zodat het nodig werd geoordeeld dat de Assistant-Adminitator over dat onderwerp een redevoering hield in de Legislative Council. De tekst daarvan gelieve U hier als bijlage aan te treffen.

De situatie is niet geheel vergelijkbaar en zou hier danook met andere middelen moeten worden tegemoetgetreden. De Indische-Nederlander leeft uit geheel andere ervaring en neemt een gans andere plaats in de samenleving in het Nederlandse deel van Nieuw-Guinea in.

Alleen al de te hunnen aanzien gebruikte terminologie van "Indische-Nederlander" en "locale kracht" stempelt hem tot een tweederangs Nederlander, waardoor hij vreest - om mij te bepalen tot het punt dat in dit verband terzake doet - dat

zijn

zijn lot verbonden is met de zeer onzekere uitkomst van de politieke ontwikkeling welke Nederland voor ogen staat in versneld tempo aan Nieuw-Guinea te geven.

De Nederlander, de uitgezonden kracht, zo is de redering, bergt zijn huid wel en wordt door Nederland opgevangen in geval van calamiteit of in een geleidelijker proces, waarbij hij zijn plaats voor landskinderen moet inruimen, maar wij worden aan ons lot overgelaten in een vreemd land.

Het is juist dit deel van de Nederlandse samenleving, dat de meeste aanraking met de autochtonen heeft en in deze goedsgesteldheid levende kan niet verwacht worden, dat er van hen voor een ontwikkeling welke zonder schokken verloopt en een harmonische sfeer tussen Nederlanders en Papoea's beoogt, een invloed ten goede kan uitgaan. Voor een leven en gedragen uit goed vertrouwen bij het nastreven van de doelstellingen der Regering is er een bron nodig waaruit dit vertrouwen kan worden geput. Deze bron kan alleen de Nederlandse Regering voor hen zijn. En dan niet door dit vertrouwen in de toekomst, hoe krachtig ook, alleen maar uit te spreken, doch er tastbare blijken van te geven. Blijft het bij uitspraken, dan is er het feit, dat het risico van de verwezenlijking der toekomstvisie door de man ter plaatse wordt gedragen. Neemt de Regering dit risico over door hem garanties te bieden, dan zal Zij - indien de uitkomst overeenkomstig Haar uitgesproken verwachtingen is - deze immers nimmer materieel behoeven te honoreren.

De crux van deze zaak is de regeling van de rechtspositie der ambtenaren, waarop ik meerdere malen mondeling en ook in geschrifte heb aangedrongen. Naar mijn mening wordt pas een goede grondslag voor loyale uitwerking der regeringspolitiek verkregen, indien iedere Nederlandse overheidsdienaar als een bijstandskracht wordt beschouwd, die zodra zijn plaats wordt ingenomen door een autochtone kracht, en mochten de buiten de Nederlandse overheidssector gelegen mogelijkheden hem alsdan ook geen bestaan bieden, op Nederland kan terugvallen.

Uitspraken en maatregelen van deze aard zullen Nederlander en Papoea in een duidelijke verhouding tot elkaar brengen en een ontwikkeling zonder fricties die tegen het einde op een breuk uitlopen, bevorderen.

Het doorgeven van de onderwerpelijke residentsbrief met dit kort commentaar - waarbij overigens stilzwijgend is verwezen naar menig met U gevoerd gesprek/voordien, wanneer daar toe incidenteel aanleiding bestond, zowel schriftelijk als mondeling ten Departemente gevoerd betoog - heeft tot bedoeling U alvorens U voor het Parlement treedt bij de a.s. behandeling der Nieuw-Guinea zaken, de meest recente gegevens over de ontwikkeling hier te lande en mijn opvattingen daarover ter beschikking te stellen.

De Gouverneur van Nederlands-Nieuw-Guinea

PLATTEEL